

HÂKİMLERİN ROLÜ VE SORUMLULUKLARI

Bismillâhirrahmânirrahîm.

el-Hamdülillahi rabbi'l-âlemîn. Vessalâtü vesselâmü alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîne ve alâ âlihî ve sahbihî ve men tebi'ahû bi-ihşânin ilâ yevmi'l-cezâ. Emmâ ba'dü:

Okuyacağımız hadîs-i şerîfler *Râmûzü'l-ehâdîs* kitabımızın 90. sayfasının sonundaki 16. hadîs-i şerîften başlıyor, devam ediyor.

Bugün okuduğumuz birinci hadîs-i şerîf kadılarla, hakimlerle, adaleti icrâ etmekle, karar vermekle vazifeli insanlarla ilgili. [Böyle] bir hadîs-i şerîften başlamış olduk.

Beyhâkî ve Hâkim Müstedrek'inde İbn Ebî Evfâ *radiyallahu anh*'ten rivayet etmiş.

Efendimiz *sallallahu aleyhi ve sellem* buyuruyor ki;

إِنَّ اللَّهَ مَعَ الْقَاضِي مَا لَمْ يَجُرْ فَإِذَا جَارَ بَرِيءٌ اللَّهُ مِنْهُ
وَأَلْزَمَهُ الشَّيْطَانَ

Innellahe mae'a'l-kâdî. “Allah kadı ile

beraberdir.”

Hâkim ile, hüküm eden, mahkemede kararı verecek olan adaleti icrâ edecek olan kadı ile beraberdir. Yani [onu] seviyor, onun yanında yer alıyor, mükafatlandırılacak, iyi demek.

Şartı ne?

Mâ lem yecur. “Kadı cevr ü cefâ yapmaması şartıyla.”

Kadı efendi, hakim efendi adaletsizlik, cevir, cefa, haksızlık yapmaması şartıyla. Allah onunla beraber ama bu şartla beraber. Eğer adalet yapacaksa beraber. Yoksa rüşvet alacaksa, haksız iş yapacaksa, cevredecekse, bir tarafa zulmedecekse o zaman yanında değil.

Ve izâ câre. “Hakim cevretti mi, zulmetti mi haksızlık yaptı mı, hükmünü adaletle vermedi mi.” *Beriallahu minhü.* “Allah ondan berî olur, uzaklaşır, onu bırakır. Ondan himayesini çeker.”

Gitti, kadı efendinin Allah’la beraberliği kalmadı. Allah’ın ona sevgisi, yardımını kalmadı.

Ve elzemehü's-şeytâne. “Ve onu şeytana yapıştırır, şeytanı ona yapıştırır, o şeytanla beraber olur.”

Allah çekilir yanından, şeytan gelir. Ne kadar büyük bir değişiklik! Ne kadar korkunç bir felaket! Ne kadar kötü bir durum!

Şeytan çok çirkin bir mahluktur. Çok çirkin bir sûreti vardır; çok korkunç, çok tehlikeli, çok kötü niyetli bir mahluktur. İnsanı cehenneme sokmak, şaşkırtmak, sapıtmak istiyor. Allah'a isyan ettirmek, yanlış işler yaptırmak istiyor.

Şeytan bizim [düşmanımız]. Allah ihtar ediyor, hepinize, hepimize bildiriyor;

إِنَّ الشَّيْطَانَ لَكُمْ عَدُوٌّ

*Inne's-şeytâne leküm adüvvün.*¹ “Şeytan sizin düşmanınız.”

Düşmanlık edecek size. Fırsat kolluyor, etrafınızda dolaşıp duruyor. Kurdun kuzuya saldırmak için etrafında dolaştığı gibi

¹ 35/Fâtır, 6.

etrafınızda dolaşıyor. Bak, atlar üstünüze yer sizi, parçalar gırtlığınızı, mahvolursunuz, diye Allah onun düşman olduğunu bize bildiriyor, Peygamber Efendimiz ihtar ediyor.

Var mı böyle bir düşmandan haberiniz?

Var mı böyle bir düşmanla teyakkuz haliniz?

Var mı böyle bir düşmana karşı devamlı uyanık olmanız?

Var mı böyle bir düşmanın karşısında “Aman aniden saldırmasın! Aman beni tuzağa düşürmesin! Aman beni mahvetmesin!” diye böyle bir pür dikkat bekleyişiniz var mı?

Yok.

Böyle bir düşmandan haberiniz var mı?

Yok.

Böyle bir düşmanın düşmanlığını hissediyor musun?

Yoo. Keyifli yapıyorum her yaptığım işi.

Zaten şeytan insana günahı keyifli yaptırır, zevkli yaptırır. İçki içene sorsan, ne zevk ne safalar var. Dans edene, çengi oynayana

sorsan “Aman ne kadar tatlı gazinolar! Aman meyhane ne kadar güzel! Aman!” Aman efendim, şairler şiirler yazmışlar, kasideler döktürmüşler, ne medihler yapmışlar, ne günahları methetmişler şu dilleriyle. Şu kalemleriyle Allah'ın günah dediği şeyleri nasıl methetmişler. Nasıl satırlar, şiirler dizmişler şöyle, neler neler... Kimse farkında değil düşmanın düşmanlığının.

Ya içinden oyuyor! Seni mahvediyor, içinden yiyor, bitiriyor.

AİDS mikrobu var denilen yere gidiyor musun?

Arslan var, kaplan var, mikrop var, salgın hastalık var, düşman var, tuzak var, PKK var, anarşist var, tehlike var, bomba olabilir diyen yere gidiyor musun?

“Ben aptal mıyım hocam?”

E aptal değilsen şeytana karşı da tedbirini al. Madem o kadar akıllısın, göster açığözlülüğünü şeytana uyma, şeytana kanma Allah yolunda yürü, Allah'ın emrini tut. Şeytanın vesvesesine kapılma, şeytanın aldatmasıyla aldanma.

“Nereden anlayacağım hocam, ben bunu görmüyorum ki? Nerede bu? Nereden anlayacağım ben bunun [düşmanlığını]?”

İçinden sana duygu gelecek, fikir gelecek.

“Çaktım” diyor ya hani.

Ne çaktı?

Şimşek çaktı kafasında.

“Anladım” diyor, “İçimden öyle geldi.” diyor, “İçimden bir ses bana böyle dedi.” diyor.

Bak ne diyor mesela, hastanın birisi geliyor bana şikâyet ediyor;

“Hocam içimden bir ses bana; ‘İntihar et, intihar et, intihar et...’ diyor boyuna.

İntihar iyi bir şey mi?

Değil.

“İntihar et” diyor, “Tatlı gösteriyor işi.” diyor. “At kendini balkondan aşağı intihar et.”

Allah Allah bak şeytana! Nasıl dobra dobra söylüyor. Dobra dobra kandıramazsa dolandırarak kandırır, aldatarak kandırır.

“Peki, ne yapacağım ben?”

İçinden gelen seslere, vesveselere, düşüncelere karşı uyanık olacaksın, şeytandan olabilir.

Bu Rahmanî mi, Rahman'dan mı? Şeytanî mi, şeytandan mı geliyor?

“Bir fikir geldi aklıma, namazı amuda kalkarak kılacağım ben.”

Herkes ayaküstü kılıyor sen niye böyle tepesi üstü, amud üstü?

“İçimden öyle geldi.”

Şeytandan.

“Nereden şeytandan olduğu belli oluyor?”

Resûlullah'ın sünnetine aykırı, Kur'an'a aykırı.

“Böyle yaparsam çok iyi olacakmış gibi geliyor.”

İşte şeytan böyle güzel gösterir. Ambalajlar güzel gösterir, öyle yaparsan iyi olacak gibi gelir.

Şeytandan kurtulmanın bir çaresi neymiş?

Kur'anı iyi öğrenmekmiş, dinimizi iyi öğrenmekmiş. Dini iyi öğrenirsen, “Bu Kur'an'a

aykırı, bu hadise aykırı” dersin, anlarsın o zaman. Öyle herkes keyfine göre ortaya bir din koymaya kalkarsa bu insanlar öküze de tapar, eşeğe de tapar, ata da tapar, ite de tapar, puta da tapar. Tapıyor. Kuru bir laf değil benim söylediğim, fiilen tapınıyor. Kimisi puta tapıyor. Hem ata tapıyor, hem ite tapıyor, hem puta tapıyor, herşeye tapıyor.

Demek ki içimizden gelen sesler şeytandan olabilir, nefisten olabilir, tehlike oradan gelebilir. Aman dikkat! Aman!..

Ölçü nasıl, nereden?

Ölçü Kur’ân-ı Kerîm’den, şeriatten. İlim öğreneceğiz, ilim. Hepimiz İslâm’ı öğreneceğiz.

“Elhamdülillah, ben müslümanım hocam!”

İyi, maşaallah maşaallah.

Allah nazardan saklasın. Allah dâim eylesin.

Pek güzel, maşaallah evladım da, kardeşim de, bacım da, teyzem de, amcam da neyse...

Pek güzel pek güzel de bakalım yaptığın doğru mu, eğri mi?

Kur'an'ı uygulayacaksınız. Kur'an'ı aç, oku, uygula! Hadîs-i şerîfleri aç, oku, uygula. Bunları bize anlatan fıkıh, ilmihal kitaplarını, büyük alimlerin kitaplarını aç, oku, uygula.

Dinini öğrenmek zorundasın.

Nasıl millet daha çok hediye veren gazeteye buluyor gidiyor, nasıl malın ucuz ve iyi olan yerini biliyor, nasıl baklavacının en iyi baklava yapanını arayıp buluyor, ara sokakta hanın üçüncü katında olsa bile. Nasıl keyfine uygun şeyleri nasıl buluyor?

Muhterem kardeşlerim!

Âhiretine uygun olan şeyi de arayacak bulacak, şeytana uymayacak.

إِنَّ الشَّيْطَانَ لَكُمْ عَدُوٌّ فَاتَّخِذُوهُ عَدُوًّا

*Inne's-şeytâne leküm adüvvün fettehizûhü adüvvâ.*²

Şeytan tabii insana çok çeşitli suçlar

² 35/Fâtır, 6.

işlettirir, günahlar işlettirir, haramlar işlettirir. Tamam. Bunların karşısında yapmayacağız, direteceğiz. Âyetlerin emirlerini tutacağız, Peygamber Efendimiz'in hadîs-i şerîflerindeki tavsiyeleri tutacağız.

Biz burada hadis dersi okuyoruz. Yani Peygamber Efendimiz'in tavsiyelerini okuyoruz. İnşallah, Allah fırsat versin, bir de haftanın bir gününe âyet dersi koyalım. Bir camide de inşaallah âyetleri de okuyalım. Bir camide fırsat olsun inşaallah fıkhın ahkâmını da okuyalım, dinimizin emirleri, yasakları nasılmış ğreneelim.

“Hocam, yani biz senin keyfin gelecek de tefsirden bir âyet okuyacaksın da, fıkihtan bir sayfa aacacaksın da  tane ahkâm okuyacaksın da onu mu bekleyeceğim?”

Beklersen zarar edersin. Bekleme. Sen evinde al bir kitap, okumaya başla. Çoluk çocuğunu da topla;

“ocuklar! Bir saat fıkıh dersi var akşam, var mısınız! Sevap. Oturun bakalım. Hanım sen de otur. Bırak bulaşıkları ben yıkayacağım. Söz ben yıkayacağım, sen bu hadis dersini dinle bu

tefsir dersini bu fıkh dersini dinle bulaşıklar benden, çamaşır da benden. Herşeye razıyım ne olacak. Yeter ki sen Allah'ın emrini bil. Otur bakayım şuraya. Ben senden şimdi ev işi mev işi istemiyorum. Gündüz yapsaydın. Şimdi ilim öğrenme zamanı.”

Bir saat Kur'an, bir saat hadis, bir saat neyse. Dinimizi her gün böyle öğrenirsek birikir. Her gün öğrenirsek birikir o zaman biter. Bir gün gelir [bir çok şey öğrenmiş olursunuz.] Bak, benim arkadaşlarım vardı burada, hemşehriler, Akşehirliler, Konyalılar bilmemneler... Kaç defa Kur'ân-ı Kerîm'i haftada bir toplana toplana bitirdiler. Kaç defa...

Sen Kur'ân-ı Kerîm'i baştan sona okudun mu hiç?

Söyle bakayım. Kendi kendine sor, bana cevap verme.

Kur'ân-ı Kerîm'i baştan sona bir okudun mu mânasını?

Hatim indirdin tamam ama anlamadan indirdin.

Anlamadan indirdin, ne mânaya geliyor, söyle bakalım?

Burası ağlanacak yeri mi gülünecek yeri mi, söyle bakalım;

يَوْمَ يَفِرُّ الْمَرْءُ مِنْ أَخِيهِ وَأُمِّهِ وَأَبِيهِ وَصَاحِبَتِهِ
وَبَنِيهِ لِكُلِّ امْرِيٍّ مِنْهُمْ يَوْمَئِذٍ شَأْنٌ يُغْنِيهِ

*Yevme yefirru'l-mer'u min ehîhi ve ümmihî ve ebîhi ve sâhibetihî ve benîhi li-küllimriin minhüm yevme izin şe'nün yuğnihi.*³

Haydi bakalım, ağlayalım mı gülelim mi, söyle bakalım?

Ağlayacağız.

Ne diyor?

“O günde, kıyamet gününde.” *Yefirru'l-mer'u min ehîhi*. Adam kardeşinden kaçacak be! *Yefirru*. “Fırar edecek.” “O günde ki kardeşinden fırar edecek insan.” *Ve ümmihî ve ebîhi*. “Anasından, babasından kaçacak.”

Neden?

Evlatlık yapmadığı için. Anası babası davacı olacak, şikâyet edecek Allah'a diye.

³ 80/Abese, 34-37

Ve sâhibetihî ve benîhi. “Karısından, çocuklarından kaçacak.”

Kocalık vazifesini yapmadı, babalık vazifesini yapmadı diye. O gün ne zor bir gün olacak! Haydi bakalım ağlayacakmış mısın gülecekmiş misin gör bakalım! Hiç kimse bir şey bilmiyor.

Nikah kıyılacağı zaman hoca ölüm âyetlerini okuyor, bilmem cenazede başka şeyi okuyor. Bilmiyor; Arapça bilmiyor, ahkâmı bilmiyor, Kur’an’ı bilmiyor. Olmaz.

Cuma günü uzaktan biraz parazitli oldu konuşma ama, yeminle söylüyor Hasanı Basri hazretleri;

“Ben Kur’ân-ı Kerîm’in bir harfini bile eksik okumadım.’ der adam. Sen bir harfini değil hiçbirini doğru okumadın. Sen vallahi alim de değilsin, hafız da değilsin kurra da değilsin, müttakî de değilsin. Çünkü sen Kur’ân-ı Kerîm’in bir harfini düşürmek değil tamamını düşürdün ya!”

Neden?

Hiç uygulamadın ki Kur’an’ı. Faiz yiyorsun, bira içiyorsun, kumar oynuyorsun,

harama bakıyorsun. Evinde televizyon, keyif, zevk, sefa, bolluk, israf, kötülük, tembellik...

Eee, hani Kur'an?

Kur'ân-ı Kerîm insanın hareketlerine gelecek, hareketlerine tesir edecek, hareketleri, icraatı Kur'an'a uygun hareketler olacak, bir. Bir hareketlerine tesir edecek; "Bu adamın hareketi Kur'an yolunda. Tam Kur'an'a uygun." diyecekler, denilecek, öyle olacak. İki, ahlâkına tesir edecek, ahlâkı Kur'an olacak.

Sen Kur'an ahlaklı mısın şeytan ahlaklı mısın? Bencil misin? Kibirli misin? Gururlu musun? Hasetçi misin? Cimri misin? Pinti misin?

Evet.

O zaman senin Kur'an'la ilgin yok. Kur'an senin içine girmemiş, senin ahlâkını Kur'an düzeltememiş.

Derviş misin?

Ne dervişi! Devirmişsin sen kamyonu yolda. Derviş değilsin. Uçuruma devirmişsin kamyonu. Söz dinlemezsin, nefsini yenmezsin, hocana itaat etmezsin, tesbihini çekmezsin.

E noldu? Nerede kaldı [dervişlik]?

Evet, bunları hep kendi kendimize soracağız, insaf ile kararı vereceğiz. Peygamber Efendimiz Hazreti Ali Efendimiz'in evine girerken bir örtü görmüş, geri dönmüş. Girmemiş. Hazreti Ali Efendimiz anlamış vaziyeti, koşmuş peşinden;

“Yâ Resûlallah! Evimize geliyordun, girecek gibi oldun, girmedin geri döndün? Bir şeye mi kızdın? Ne var?”

“O örtü ne?”

“İşte küçük bir örtü de.”

“O örtüyü satsaydın da parasını fukaraya tasadduk etseydin ya!” diyor.

Bir örtü. Dört dirhemlikmiş, yani çok fazla bir şey değil. Bir dirheme bir salkım üzüm almışlar, hastaya götürmüşler o zaman. Dört dirhem, dört salkım; iki üç dört kiloluk üzüm parası. En kaliteli üzüm, çavuş üzümü, kokulu üzüm vesaire neyse. O kadarlık işte.

Öyle bir perdeyi görünce geri dönmüş Peygamber Efendimiz.

Bizim halimiz ne olacak? Bizim işimiz ne olacak?

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Onun için elimizi vicdanımıza koyacağız.

Bak, evet;

Sen kadı mısın?

Değilsin.

Hakim misin?

Değilsin.

“Hocam elhamdülillah ben bu hadisten paçayı kurtardım. Çünkü benim mesleğim hakimlik, kadılık değil.”

Sen de doğru hükmedeceksin; kendi hakkında, hanımın hakkında, çoluk çocuğunun hakkında sen de doğru hüküm vereceksin. Kendine de zulmetmeyeceksin.

Günah işleyen ne yapıyor, ne yapmış oluyor?

Nefsine zulmetmiş oluyor, kendisine.

Neden?

Cehennemde yanacak bu vücut. Cehennemde yanacağı için günah işleyen ne yapmış oluyor?

Nefsine zulmetmiş oluyor.

Nefsine zulmedenler günahkârlar.

Neden?

Kendisini cehennemlik ettiği için.

O bakımdan hiç zulüm yapmamak için herşeye dikkat etmek lazım.

a. Kendi Nefsimize de Zulmetmemek Gerekir

Evet, adalet. Adalet, kendi nefsimize karşı haksızlık yapmamak bakımından bize şahsen de lazım. Hakkını vermek, haksızlık yapmamak. Ezmemek, hakkını vermek, herşeyi ölçülü yapmak, şımartmamak.

Ailemize karşı da adaletli olmamız lazım, evlatlarımıza karşı da adaletli olmamız lazım, toplumda da adaletli olmamız lazım, devlet idaresinde de adaletli olmak lazım. Her şeyde hakkaniyet, adalet esas olması lazım. O bakımdan İslâm'ın en önemli emirlerinden birisidir adalet.

وَلَوْ عَلَىٰ أَنْفُسِكُمْ أَوِ الْوَالِدَيْنِ وَالْأَقْرَبِينَ

*Ve lev alâ enfüsiküm evi'l-vâlideyni ve'l-akrabîne.*⁴

“Eğer adalet yaptığın zaman kendin zarara uğrayacak bile olsan, hüküm senin kendinin aleyhine bile olacak olsa, ana babanın bile aleyhinde olacak olsa, akrabalarının bile aleyhinde olacak olsa o hükmü vereceksin.”

Şu şöyledir. Cart, imza, bitti.

Ee aleyhinde oldu bu?

Ne yapalım. Adalet. “Allah’ın emri bu” diyecek.

Kendi aleyhinde, ana babasının, akrabasının aleyhinde bile olsa adaletten ayrılmaması gerekiyor. Müslümanlık bu. Müslümanlık lafla değil, kolay değil. Zor da değil, kolay da değil. Biliyorsun ama yapamıyorsun. İşte zorluğu burada. Kolay, bilmesi kolay;

“Kimsenin hakkını yeme. Kul hakkı yeme.”

⁴ 4/Nisâ, 135.

Yiyorsun! Tatlı geliyor. Beleşten, bedavadan tatlı geliyor, yutuyor millet.

Hani “deveyi hamuduyla yutmak” derler. Deve kocaman bir mahluk zaten ağızdan sığmaz. Kocaman bir mahluk bir de hamudunu bile çıkartmıyor. Devenin üstündeki, semeri memeri, herşeyiyle lop yutuyor. Yani hiç semerini kemerini ayırmadan, haram helal demeden yutuyor.

Adaletli olacağız, çok dikkat edeceğiz. Şaka değil bu, çok mühim bir iş. İşin temeli. Her işimizde ölçülü, dengeli, adaletli olacağız, terazi elimizde olacak. Haktan milim ayrılmayacağız, santim ayrılmayacağız.

Çok mühim bir hadîs-i şerîf bu. İnsan adaletten ayrıldıysa, hakim ayrılınca, Allah yanından çekiliyor, şeytan yapışıyor. Şeytan ona yoldaş oluyor. İnsan da adaletten ayrıldı mı öyle olur muhterem kardeşlerim. Şeytan insana diş geçirdi mi yapıştı mı o zaman insan iyiliği sezer, yapmak ister yapamaz, yapmak ister yapamaz... Kötülüğü anlar kötü olduğunu bırakmak ister bırakamaz, bırakmak ister bırakamaz...

Neden?

Şeytan bıraktırmıyor.

“Ya bunun pençesine düşmüşüm ben, nasıl kurtulacağım?”

Mühim olan o.

Hadîs-i şerîfi okudum. Şimdi öğle namazında bir camiye açtık, orada okudum.

Peygamber Efendimiz buyurmuş ki;

Beş tane ev bir yerde olursa, müslümanlar bir yerde beş ev kurmuşsa; dağda, yaylada, ovada, köyde, sahilde, tenhada, ovada, bayırda, çayırdaki, kırdaki, kırsal kesimde... beş tane ev yanyana oldu. Bir, iki, üç, dört, beş.

“Beş ev yanyana oldu mu ezan okumak, kamet getirmek, cemaatle namaz kılmak bunların boynuna vazife olur. Böyle yapmazlarsa.”

اِسْتَحْوَذَ عَلَيْهِمُ الشَّيْطَانُ

Istahveze aleyhimü's-şeytânü. “Şeytan onlara dişini geçirir, hakimiyetini kurar. Onları hakimiyeti altına alır.” diyor Peygamber Efendimiz.

İşte böyle bir durum olur da şeytan insanı avucuna geçirirse, pençeyi takarsa, halkayı burnuna takarsa oynatır insanı. O zaman kurtulmak istersin, kurtulamazsın.

Ayı ayıcının elinden kurtulmak istemiyor mu?

İstiyor ama kurtulamıyor.

Ayı ayıcıyı yenebilir mi?

Karşı karşıya gelseler, ah o ayının burnundaki o halka olmasa o zaman çingeneyi devirecek aşağıya, yenecek ama, daha kuvvetli ama çingene burnunu çektiği zaman, halka burnunu acıtınca, “ay ay!” diyor, “vay vay!” diyor, bağıyor bir şey yapamıyor. “Kalk” deyince kalkıyor, “Otur” deyince oturuyor. Tefe koyup oynatıyor ayıyı. Şeytan da insana hakim oldu mu insan kurtaramaz [kendini].

Ne yapacak?

Şeytanın hakimiyetine düşmeyecek.

Biz onun için derviş olanlara, yeni ders alanlara ne diyoruz?

Abdestli gezin. Abdestli gezdi mi şeytan yanına sokulamıyor. Şeytan yanına

sokulamayınca insan hayrı kolay yapar. Şeytan yanına sokuldu da pençeyi taktı mı şeytanın yakasından kurtulmak zor olur.

Sinek örümceğin eline geçmişse kurtulur mu?

Yakalandı, [kurtulması] zor olur.

Koyun [kurdun] eline geçti mi kurtulması zor olur. Avcı gelecek, tüfeği patlatacak, kafasına vuracak, kurttan kurtaracak, filan neyse.

Avcı nerede, çoban nerede, kurtuluş nerede!?

Yani kolay değil. O bakımdan şeytana kapılmamak için abdestli gezeceğiz. Bu şeylere dikkat edeceğiz.

Bak, adaletten ayrılınca da şeytan yapışıyor insana. Haa, [demek ki] bir de o sebepten yapıştıyormuş, “Hay Allah! Ben onu bilmiyordum.”

b. Allah’a Sığınıp İyi Kul Olduğumuzda Şeytan Musallat Olamaz

Demek ki şeytan yapışmasın diye adaletli olacağız. Namaz kılmayınca da, cemaatle

namaz kılmayınca da bir yerde, şeytan yapışı-yormuş, hakimiyetini kuruyormuş. Demek ki beş aile bir araya geldi mi bir cemaatle namaz kılma yeri yapacaklar. Demek ki cemaat olacaklar, ezan okuyacaklar, şeytan kaçacak. Kamet getirecekler, şeytan kaçacak, şeytan sokulamayacak. Abdestli olacak, zikirli olacak, adaletli olacak, Allah'a sığınacak; "Aman yâ Rabbi!" diyecek. *Eûzübillahimineşşeytanir-racîm* diyecek.

Ne demek?

"*Racîm* şeytanın şerrinden Allah'a sığınıyorum." demek. Taşlanmış, kovulmuş, Allah'ın rahmetinden tard edilmiş olan bu melun şeytanın şerrinden Allah'a sığınıyorum diyecek. "Yâ Rabbi beni koru!" demek o.

Sığınıyorum ne demek?

Yani, "Sana geliyorum, sana sığınıyorum. Sen beni bu mahluktan koru. Bu çok korkunç mahluk, aman yâ Rabbi! Yiyecek beni, aman! Senin yanına geldim. Sana sığındım." diyecek. Allah'a sığınacak. Allah'a sığındı mı bir insan Allah'a iyi bir kul oldu mu, şeytan o zaman da tesir edemez.

إِنَّهُ لَيْسَ لَهُ سُلْطَانٌ عَلَى الَّذِينَ آمَنُوا وَعَلَى رَبِّهِمْ
يَتَوَكَّلُونَ

*Innehû leyse lehû sultânün aallezîne
âmenû ve alâ rabbihimin yetevakkêlûne.*⁵

İman edip de Allah'a tevekkül edenlere de şeytanın tesiri olamıyor. İman edeceğiz, Allah'a sımsıkı bağlanacağız, tevekkül edeceğiz. "Rabbim" diyeceğiz, "Rabbim bana yardım eder." diyeceğiz, "Sana sığındım yâ Rabbi!" diyeceğiz. "Bismillah" diye, *bismillâhirrahmânirrahîm* diye evden çıkacak. "Yâ Rabbi beni günahlardan koru." diyecek. Çarşıya, pazara girerken zikrederek girecek, "Şeytandan beni koru" diyecek. Harama bakmayacak, günahı işlemeyecek, haram lokma yemeyecek, korunacak. Yoksa kolay değil. Hazır, atlamaya hazır düşman.

İkinci hadîs-i şerîf.

⁵ 16/ Nahl, 100

إِنَّ اللَّهَ مَعَ الدَّائِنِ حَتَّى يَقْضِيَ دَيْنَهُ مَا لَمْ يَكُنْ دَيْنُهُ
فِيمَا يَكْرَهُ اللَّهُ

Innellahe me'a'd-dâyini hattâ yakdıye deynehû mâ lem yekün deynühû fîmâ yekrahullâhü.

Buhârî tarihinde, Dârimi, Taberânî, Beyhâkî ve diğer kaynaklar Abdullah b. Cafer *radıyallahu anh'*ten rivayet etmişler. Peygamber Efendimiz diyor ki;

Innellahe me'a'd-dâyini. “Allah deyni olan, borcu olan kimseyle beraberdir.”

Borçluyla, borçlanmış adamlarla Allah beraberdir.

Ne zaman?

Hattâ yakdıye deynehû. “Borcunu ödeyene kadar” borçlunun yanındadır Allah.

Mâ lem yekün deynühû fîmâ yekrahullâhü. “Borcu, Allah'ın sevmediği konuda olmayacak.”

Adam kumar oynayacağım diye arkadaşından borç almış.

Haa, öyle borçlunun yanında değil.

Felekten bir gün çalacağım, eğleneceğim, gezeceğim, tozacağım, yılbaşı yapacağım diye arkadaşından borç almış.

Yoo, öyle günah konusunda değil, Allah'ın sevmediği konuda değil.

Allah'ın razı olacağı bir konuda borçlanmış, “Ev yapacağım” demiş, “Çocuğumu evlendireceğim” demiş, “Param yetmedi” demiş, “Çok sıkıştım” demiş, “Yardım eder misin” demiş, yok etmek maksadıyla değil ödemek niyetiyle borçlanmış. “Alırım da oynatırım bunu parmağımda, vermem. Üç sene beş sene geciktiririm.” niyetiyle değil ödemek niyetiyle.

Şimdi öyle kötü insanlar var ki borcu alıyor, alırken yalvara yalvara alıyor, verirken yalvarta yalvarta vermiyor. Yalvarttırıyor, vermiyor. Ya adamın parası bu! Kepaze, senin paran değil! Yalvara yalvara istedin, vermiyor. Bir sene, iki sene, üç sene geçiyor. Hâlâ vermiyor. O tabii fena.

İyi niyetli bir borçlunun Allah yanındadır. Hem ödemesine yardımcı olur hem de acır

ona, rahmet eder vesaire. Bütün mesele iyi niyetli olmasına bağlı olmuş oluyor. Borcunu ödeyinceye kadar Allah ona yardım eder demek. Gayret verir, işini rast getirir, borcunu ödeyecek fırsatlar önüne çıkartır. O da borcunu ödemek niyetinde olduğundan çalışır, çabalar. “Oh, tamam!” Biriktirir, getirir, alacaklısına verir, biriktirir alacaklısına verir;

“Ya, daha müddeti dolmadan bitirdin?”

Eh elhamdülillah, elime fırsat geçti, ödedim.

Kimisi borcu tehir edince enflasyondan değer düşecek diye “ne kadar geciktirirse o kadar iyi” diye geciktiriyor. Şeytanlık. Herkes işin kolayını bulmuş. Tabii sen kâr ediyorsun gibi ama aslında sen çok zarar ediyorsun bu işten. Allah biliyor herşeyi, niyetini de biliyor. Onun için borç almamaya çalış ama mecbur olduysan, aldıysan, eline geçince ödemeye çalış. Borçlunun katık yemesi bile câiz değil. Borcunu bir an önce öde ondan sonra dondurmayı, baklavayı, kaymağı filan sonra yersin. Evvela şu borcunu bir öde bakalım. Adam araba alıyor, ev alıyor, şunu yapıyor, bunu yapıyor... Alacaklısı

oradan bakıyor. Bizim borçlu getirecek de benim paramı bana verecek. Adam her şeyi yapıyor.

Biz dergileri basıyoruz, Anadolu'ya gönderiyoruz. Satıyor, abone yapıyor. Biz onlarla kağıt alacağız, dergiyi yine basacağız. Hizmet yapacağız İslâm'a. Parasını vermiyor. Bu sefer abone olan şahıs bize [sitem ediyor;]

“Ya ben parasını verdim, dergilerim niye gelmedi?”

Derginin parası gelmedi, ben nereden bileyim senin abone olduğunu?

“İşte falanca, abone parası, ona verdim.”

Açıyorsun buluyorsun; “Ya falanca sana abone parasını vermiş. Sen de bana verecektim bunu da ben de ona şey gönderecektim?”

“Hocam kusura bakma, işte ev aldım da araba aldım da.”

Kerata! Bu para sana öyle yapasın diye mi verildi? Senin paran mı?

Sen bunu [dergiye] versene! Herkesin işi var gücü var. Biz burada hizmet yapacağız diye canımız burnumuza geliyor. Yani böyle

cevir oluyor, zulüm oluyor. Bunları yapmamak lazım.

Üçüncü hadîs-i şerîf.

إِنَّ اللَّهَ وَتُرِّيْحُبُّ الْوِثْرَ فَأُوْتِرُوا يَا أَهْلَ الْقُرْآنِ

Innellahe vitrun yuhibbü'l-vitra fe-evtirû yâ ehle'l-kur'âni.

Bu İbn Mes'ûd'tan Tirmîzî “hasen hadis” diye rivayet etmiş. Daha başka kaynaklar da var. Ebû Hüreyre'den de rivayet edilmiş bir hadîs-i şerîf.

Innellahe vitrun. “Allah tektir.”

Vitr “tek” demek. Allah tektir, yani bir-
dir, tektir.

Yuhibbü'l-vitra. “Teki de sever.”

Onun için biz mesela tek rakamlara daha çok [önem veriyoruz]. Mesela üç defa *sübhânallah* filan diyoruz. Elimizi, ağzımızı yı-
karken suyu üç defa veriyoruz filan. Yani tek rakamına, işte bundan dolayı, riayet etmeye çalışıyoruz.

“Allah tektir teki sever.”

Vardır bir hikmeti.

Evliyaullahtan, büyüklerimizden bir tanesi, kendisine çiçek getirmiş birisi, bakmış çift. Altı tane veya dört tane. “Evladım bunu bir tane daha az yapsaydın veya bir tane daha fazla yapsaydın, tek olsaydı da hadise uygun olsaydı.” demiş. Çünkü bizim büyüklerimiz, dervişlerinin tam Peygamber Efendimiz’in yolunda yürümesini istemişler. Her şeylerini sünnete uydurmasını istemişler. Sakal, bıyık, kıklık, kıyafet, kazanç, harcama, tasadduk, yaşam, her şey[in] sünnete uygun olmasını istemişler. Öyle olması lazım; söz sohbet, arkadaşlık ahbablık, karılık kocalık, babalık evlatlık... her şey Allah’ın rızasına uygun olması lazım.

c. Vitr Namazının Önemi

“Allah tektir teki sever.” Ama bir de “tek” bir şey daha var. Bir şey daha var tek. Vitr namazı var tek, o da üç tane. Bir, iki, üç. Hiç onun gibi üç namaz yok. Hep çift çift çift gidiyor, vitr tek.

Haa vitr namazını sever Allah. O da tek bir namaz, enteresan bir namaz. Efendimiz de çok tavsiye etmiş vitr namazı kılmayı. Eskiden

yatsı kılınırmış, geçermiş saatler. Gece tam yatacağı zaman vitr kılarlarmış. Gecenin sonuna doğru kılarlarmış, hatta biraz yatıp dinlenip kalkıp öyle kılarlarmış. Sonra birkaç kimse yatıp uyanamayıp da kaçırınca, yatsıdan sonra hemen kılıvermişler. Aslında şöyle tam yatacağı zamanda vitr namazını kılıp öyle yatmak lazım. Onun için;

Fe-evtirû yâ ehle'l-kur'âni. “Ey Kur’an ehli müslümanlar! Siz de vitr kılın” diye vitr namazını tavsiye ediyor.

Allahu âlem bu hadîs-i şerîfin bir manasında o. Allah teki sever. O tek rekât olan vitr namazını da çok sever. O vitr namazını kaçırmayın, kılın ey Kur’an ehli! Ey Kur’an’ı seven müslümanlar! diyor.

Vitr namazı onun için, Efendimiz çok tavsiye ettiğinden, vacib olmuş.Yani sünnet değil, vitr-i vacib. Vacip bizim mezhebimize göre, farza yakın. Onun için kılıyoruz elhamdülillah. Yatsı namazının arkasından kılıveriyoruz. İşte o namazı mutlaka kılmak lazım. Seviyor Allah.

Evet üç tane hadîs-i şerîf oldu.

Ve bi-hürmeti zikrike'l-cemîl ve bi-hürmeti esrâr-ı sûreti'l-Fâtîha.

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

16 Şa'bân 1415 / 17.01.1995

Bütün HADİS DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.

